

Respons

Irak: Kurdere i Bagdad

Problemstilling/spørsmål:

- Hvor stor andel av Bagdads befolkning er kurdere?
- Har kurdere i Bagdad vært spesielt utsatt etter 2003 og hvordan er situasjonen i dag?
- Er det noen forskjell på kurdere som har vært bosatt i Bagdad lenge og nyinnflyttede når det gjelder hvor utsatte de er?

Den kurdiske befolkningen i Bagdad

Det finnes ikke noen offentlig tilgjengelig statistikk over Bagdads befolkning som er brutt ned på etnisitet, og det er derfor ikke mulig å vite noe sikkert om størrelsen på den kurdiske befolkningen i byen. En irakisk kilde anslår at det bor 800 000-1 000 000 kurdere i Bagdad, det vil si rundt 12-14 % av byens befolkning (Al-Shawi 2006, s. 43). De shiamuslimske kurdene i Irak (*feyli*-kurdere) holder hovedsakelig til i Bagdad, men på 1970- og 1980-tallet ble mange av dem fratatt statsborgerskapet og tvunget til å reise til Iran (Verney 2004). Det er uvisst hvor mange feyli-kurdere som befinner seg i hovedstaden i dag.

Situasjonen for kurdere i Bagdad etter 2003

Kurdernes stilling i Irak bedret seg betydelig etter Saddam Husseins og Ba'th-regimets fall i 2003. De var aktivt med på å utforme den nye grunnloven, og har fått sentrale posisjoner i regjeringen. Iraks president, Jalal Talabani, er kurder. Etter parlamentsvalget i mars besitter den kurdiske blokken 57 av setene i parlamentet.

Det er ikke blitt rapportert om at sunnimuslimske kurdere er spesielt utsatt for overgrep i forhold til andre etniske grupper i Bagdad etter 2003. Likevel er det slik, ifølge tall fra IOM (2010a, 2010b, 2010c), at svært mange kurdere fra Bagdad har flyktet til det kurdiske selvstyreområdet i nord. I Sulaymaniya er 44 prosent av alle internt fordrevne fra Bagdad, og 36 prosent av disse er kurdere (IOM 2010c). I Dohuk er 51 prosent av de internt fordrevne fra Bagdad, og et flertall av disse er kurdere. I Erbil er 49 prosent av de internt fordrevne fra Bagdad, men dette er i mye større grad en blanding av arabere, kristne og kurdere. Om kurdernes flukt fra Bagdad skyldes den generelle sikkerhetssituasjonen der eller spesielle forhold knyttet til etnisk bakgrunn er noe uvisst, men IOMs rapporter hevder generelt at et

Respons **Irak: Kurdere i Bagdad**

flertall av de internt fordrevne i de tre kurdiske provinsene flyktet fordi de tilhørte en spesiell religion eller sekt, og at de fryktet for livet. Svært få kurdere har imidlertid flyktet til Iraks naboland siden 2003 (Ferris & Stoltz 2008).

Den sekteriske volden i 2006-2007 gikk hardest utover den shia- og sunniarabiske delen av befolkningen, mens kurderne har greid å holde seg utenfor den konflikten. Dette skyldes at sunnikurderne først og fremst vektlegger sin etniske identitet, og i liten grad identifiserer seg med de arabiske sunnimuslimene. Kurderne i Bagdad har likevel blitt rammet av konflikten, på linje med andre sivile. Situasjonen for feyli-kurderne er imidlertid en annen, og denne minoriteten risikerer å bli angrepet av sunniekstremistiske grupper på grunn av sin tilhørighet til shia-islam (UNHCR 2009). Ifølge en spørreundersøkelse blant minoriteter melder et stort flertall av feyli-kurderne i Bagdad at de også blir utsatt for etnisk diskriminering hva angår offentlige ansettelser og høyere administrative stillinger, tilgang på helsetjenester, og gjennom at skolepensum ikke er tilgjengelig på deres språk (Lanani 2010).¹

I løpet av første halvdel av 2007 ble 2100 soldater fra de kurdiske sikkerhetsstyrkene (*peshmergaen*) sendt til Bagdad for å bidra til økt sikkerhet, som et ledd i amerikanernes nye strategi (Wong 2007). Det var på forhånd fryktet for at de kurdiske soldatene skulle bygge opp under arabisk-kurdiske spenninger, og at det ville oppstå konflikter når de gikk inn i arabiske nabolag (Pincus 2007). Det viste seg imidlertid at de kurdiske styrkene oppnådde bred tillit i den sunniarabiske befolkningen, fordi de ble sett på som en nøytral styrke (Cordesman, Burke & Lomeli 2007; Wong 2007).

I mangel av ytterligere rapportering om kurdernes situasjon i Bagdad, er det vanskelig å differensiere mellom situasjonen for kurdere som er født og oppvokst i Bagdad og for dem som har flyttet dit i løpet av de seneste årene. Videre er det grunn til å anta at situasjonen for denne gruppen generelt sett tilsvarer situasjonen for den arabiske befolkningen i byen.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

- Al-Shawi, I. (2006). *A glimpse of Iraq*. La Vergne: Lightning Source Inc.

¹ Vi gjør oppmerksom på at det kun var ti feyli-kurdere med i undersøkelsen.

- Cordesman, A., Burke, A. & Lomeli, S. (2007, 23. april). *Iraqi force development – A progress report*. Washington D.C.: Center for Strategic and International Studies. Tilgjengelig fra http://csis.org/files/media/isis/pubs/070823_iraqi_force_development.pdf [lastet ned 12. juli 2010]
- Ferris, E. & Stolz, K. (2008, 30. desember). *Minorities, displacement and Iraq's future*. Washington D.C.: The Brookings Institution. Tilgjengelig fra http://www.brookings.edu/~media/Files/rc/papers/2008/1223_minorities_ferris/1223_minorities_ferris.pdf [lastet ned 12. juli 2010]
- IOM, dvs. International Organization for Migration (2010a, februar). *Erbil: Displacement at a glance. Governorate profile February 2010. IOM IDP and returnee assessment*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra http://iomiraq.net/library/IOM_displacement_monitoring_reports/governorate_profiles/2010/IOM%20Iraq%20Erbil%20GP%20Feb%2010%20EN.pdf [lastet ned 12. juli 2010]
- IOM (2010b, februar). *Dahuk: Displacement at a glance. Governorate profile February 2010. IOM IDP and returnee assessment*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra http://iomiraq.net/library/IOM_displacement_monitoring_reports/governorate_profiles/2010/IOM%20Iraq%20Dahuk%20GP%20Feb%2010%20EN.pdf [lastet ned 12. juli 2010]
- IOM (2010c, februar). *Sulaymaniyah: Displacement at a glance. Governorate profile February 2010. IOM IDP and returnee assessment*. Genève: IOM. Tilgjengelig fra http://iomiraq.net/library/IOM_displacement_monitoring_reports/governorate_profiles/2010/IOM%20Iraq%20Sulaymaniyah%20GP%20Feb%2010%20EN.pdf [lastet ned 12. juli 2010]
- Lanani, M. (2010, 10. juni). *Still targeted: Continued persecution of Iraq's minorities*. London: Minority Rights International. Tilgjengelig fra <http://www.minorityrights.org/10042/reports/still-targeted-continued-persecution-of-iraqs-minorities.html> [lastet ned 12. juli 2010]
- Pincus, W. (2007, 21. januar). Use of Kurdish troops in Baghdad debated. *The Washington Post*. Tilgjengelig fra <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2007/01/15/AR2007011501045.html> [lastet ned 12. juli 2010]
- UNHCR (2009). *UNHCR eligibility guidelines for assessing the international protection needs of Iraqi asylum-seekers*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49f569cf2.html> [lastet ned 12. juli 2010]
- Verney, M.-H. (2004, 1. mars). The road home: The Faili Kurds. *Refugees Magazine* 134. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/40570cbf7.html> [lastet ned 12. juli 2010]
- Wong, E. (2007, 24. april). In twist of history, Kurds patrol Baghdad. *The New York Times*. Tilgjengelig fra http://www.nytimes.com/2007/04/24/world/middleeast/24kurds.html?_r=1 [lastet ned 12. juli 2010]

© Landinfo 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.